

101. KÂRIA SÜRESİ

Mekke'de inen ve 11 âyetten oluşan bu sûre, ismini birinci âyetindeki *el-kâria* (âni ve çok güçlü darbe) kelimesinden alır. Kıyamet ve Âhret Günü'nün dehşetine ve dünyada işlenen amellerin neticelerine dikkat çeker.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْقَارِعَةُ ١ مَا الْقَارِعَةُ ٢ وَمَا أَذْرِيكَ مَا الْقَارِعَةُ ٣ يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ٤ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ٥ فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ٦ فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ٧ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ٨ فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ٩ وَمَا أَذْرِيكَ مَا هِيَةٌ ١٠ نَارٌ حَامِيَةٌ ١١

Rahmân, Rahîm Allah'ın Adı'yla.

1. (Kalblere ve kafalara çarpan) o çok müthiş darbe!
2. Ama ne müthiş darbe!
3. Nedir o müthiş darbe bilir misin, nerden bileceksin (Allah bildirmediğe)?
4. Onun vuracağı gün insanlar, etrafa saçılıp kalmış pervaneler gibi olur.
5. Dağlar ise atılmış lime lime renkli yünler gibi.¹
6. Derken, artık kimin tartıları (sevap olarak) ağır basarsa,
7. Neticede o kendini, tam manâsıyla memnun kalacağı bir hayatın içinde bulur.
8. Kimin de tartıları (iman ve makbul amelden yoksun olarak) hafif gelirse,²
9. Öylesinin barınağı, (baş aşağı atılacağı) haviye (Cehennem'in derin bir uçurumu)dur.
10. Nasıldır bu dipsiz uçurum bilir misin?
11. Baştanbaşa kızgın mı kızgın bir ateş.

KIYAMET'TE BAŞA İNECEK BALYOZLAR

1. *Karia*, dehşetli darbe ve çarpan şey demektir. Sûrede bununla Kıyamet'in kastedildiği açıktır. Kıyamet'e Sûr'un üfürülmesiyle hayattakiler düşüp ölecek, Kıyamet hadisesinde güneş dürülecek, yıldızlar saçılacak, sönecek, gök şak şak yarılacak, yer üzerindeki dağlar toz yığınları haline gelecek, ortalığı ateş kütleleri kaplayacak ve elbette bütün bu hadiseler dehşetli tarrakalar çıkaracaktır. Bunun yanısıra, dirilmeden itibaren insanlar Âhîret menzillerinde dehşetli inkılâplar yaşayacaklar, dünyadaki amelleri gelip gelip kafalarına çarpacak, endişe üstüne endişe içinde kıvranacak, keşkeler balyoz gibi kafalara inecektir. İşte, *el-Kâria* kelimesiyle bütün böylesi çarpmalar kastedilmektedir.

ÂHİRET'TE TARTI

2. İlgili âyetlerden Âhîret'te iki tür tartı olacağı anlaşılmaktadır. Önce, insanların amellerinin gerekli kabul standardını tutup tutmadığı tartılacak, kişinin imanı ile birlikte bu şekilde kabul standardını bulmuş amelleri affedilmemiş günahlarıyla tartılacaktır. İmanı olmayanların amelleri Âhîret adına makbul olmayacağından bunlar için tartıya bile gerek kalmayacak, belki bazı güzel amelleri azaplarının derecelenmesinde fonksiyon görecek ve bu çerçevede bir değerlendirmeye tâbi tutulacaktır.

102. TEKÂSÜR SÛRESİ

Mekke'de nazil olan ve 8 âyetten oluşan bu sûre, ismini birinci âyetindeki *et-tekâsür* (arttırmada yarışma) kelimesinden alır. Daha çok dünyalığa sahip olma ve bunlarla övünme yarışı ve bu yarışın sonuçlarına karşı insanları şiddetle ikaz eder.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْهَيْكُمُ التَّكَاثُرُ ۝ حَتَّى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۝ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ ۝ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ۝ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ ۝ ثُمَّ لَتَسْتَلْنَ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ۝

Rahmân, Rahîm Allah'ın Adı'yla.

1. Nesep ve malla böbürlenip yarışma, sizleri oyaladıkça oyaladı;
2. O kadar ki, kabirlere kadar uzanıp, (ölmüşleri de hesaba katar oldunuz).
3. Hayır, asla doğru değil bu yaptığınız! (Ölüm gelecek ve) bileceksiniz (bunun ne demek olduğunu)!
4. Hayır, hayır! (Öldükten sonra diriltilip kabirlerinizden çıkarılacak ve bir de o zaman) bileceksiniz (ne demekmiş bu yaptığınız).
5. Hayır, bırakın bunu! Eğer ilme dayalı bir kesinlikle bilmiş olsaydınız (bunun ne demek olduğunu, o zaman yapmazdınız).¹
6. (Ama eğer böyle yapmaya devam ederseniz,) elbette göreceksiniz o Kızgın Alevli Ateş'i.
7. Nihayet gözlerinizle görecek (görmeye dayalı kesinlikle bilecek)siniz onu!²
8. O gün elbette sorguya çekileceksiniz (size bahşedilen) bütün nimetlerden.³

YAKÎN MERTEBELERİ

1. Bu âyette, hem imanda, hem ilimde kesinliğin ilk mertebesi ilme'l-yakîne atıf veya onun kaynağı vardır.

2. Bu âyette, hem imanda, hem ilimde kesinliğin ikinci mertebesi ayne'l-yakîne atıf veya onun kaynağı sözkonusudur.

BOŞ VE BOŞUNA ÖVÜNMELER

3. Allah Rasûlü (s.a.s.), bu sûreyi okurken buyurdular: “İnsanoğlu ‘Malım, malım!’ der. Oysa, Âdemoğlunun yiyip tükettiği, giyip eskittiği ve sağlığında tasadduk edip (Âhiret’e) gönderdiğinden başka kendisinin olan neyi var?” (Müslim, “Zühd” 4; Tirmizî, “Tefsir” 89)

Bilhassa cahiliye toplumlarında ve cahiliye insanı, özellikle insanî-İslâmî faziletlerden mahrum insanlar, boşluklarını bomboş övünmelerle kapatmaya çalışırlar. Bu övünme vasıtaları çoğunlukla maldır, dünyevî makamlardır, fizikî câzibedir, evlâttır, eşyadır. Oysa bunların hepsi geçici olduğu gibi, “ölüm âniden gelir, kabir ise amel sandığıdır;” yani, yiyip-içerek, giyerek, kullanarak tüketilen malın kalıcılığı olmadığı gibi, bir de Âhiret’te hesabı vardır. Kaldı ki, dünya hayatını en rahat geçirenler de, genellikle sözkonusu dünyalıklara en fazla sahip olanlar değildir. İnsan ise, faziletlerden mahrumiyet boşluklarını kapatmak için bunları yığar ve bir de bunlarla övünür. Ailesinin, aşiretinin, kabilesinin çokluğuyla, nüfusuyla övünürken, dünyadakiler yetmez, kabirdekilerini de sayar. Kur’ân, dünya hayatının bu yanı sıra ilgili şöyle buyurur: “İyi bilin ki, dünya hayatı, bir oyun, bir oyalanma, zahiren cazip süsler, (makam, mal, eşya, evlât, fizikî görünüm gibi dünyalıklarla) birbirinize karşı övünme ve daha fazla, daha iyi mal, daha fazla, daha iyi evlâda sahip olma yarışından ibarettir. Bir yağmur düşünün ki, onunla biten bitkiler çiftçilerin çok hoşuna gider. Ama sonra o bitkiler kurur da, onları sararıp solmuş görürsün; ardından da çerçöp haline gelirler. Dünya hayatı, işte böyledir. Âhiret’te ise ya şiddetli bir azap vardır veya Allah’tan (sürpriz mükâfatlarla dolu) bir bağışlanma ve rıza. Evet, dünya hayatı, bir aldanma metaından başka bir şey değildir.” (Hadîd Sûresi/57: 20) Kaldı ki, insanlara malları da, evlâdını da, kabile efradını da veren Allah’tır; bunlar, bizzat insana ait, onun meydana getirdiği, yarattığı, takdir ettiği şeyler değildir. Ayrıca, âyette buyrulduğu gibi, bunlar elden çıkıp gider; bunlar elde kalsa bile, insan fânidir, bunları bırakır gider, geriye hesabı kalır. O bakımdan insan, kendisine ebedî saadet hayatı için gerekli malzemeyi hazırlamaya bakmalıdır. Yine Kur’ân, buyurur: “Mal, mülk, evlât... bütün bunlar, dünya hayatının süsüdür. Ama Allah yolunda ve ıslaha yönelik olarak işlenmiş kalıcı, doğru, yararlı işler ise, Rabb’inin katında hem getirecekleri ‘gelir’, hem de kendilerine ümit bağlama bakımından daha hayırlıdır.” (Kehf Sûresi/18: 46) Öyleyse, mal, evlât, nesep, kısaca dünya adına bize ne verilmişse, onlarla övünme değil, onları kalıcı kılmaya bakmalıyız. Bunun için de yapmamız gereken, Allah yolunda kullanmak ve geçimleriyle sorumlu olduğumuz kimseleri geçindirmek niyetiyle malı helâl yollardan kazanmak ve karşılığında Allah’a şükretmek, şükürün gereğini yerine getirmek, çocuklarımızı ise iye birer mü’min olarak yetiştirmeye çalışmak ve tercihlerimizi iman-İslâm temelinde yapmaktır.